

DRØMMEAKTIG UTTRYKK: Forestillingen «Broen over gjørme» av Verdensteatret på Henie-Onstad Kunstsenter.

FOTO: HENRIK BECK, ULTIMA

Utenfor tiden

Anette Therese Pettersen
SCENE

«Broen over gjørme»

Henie-Onstad Kunstsenter, samarbeid med Black Box Teater, BIT-Teatergarasjen og Ultima Festivalen.

Av: Verdensteatret

Med: Lisbeth J. Bodd, Asle Nilsen, Piotr Pajchel, Eirik Blekesaune, Ali Diabary, Martin Tætt, Benjamin Nelson, Elisabeth Gmeiner, Torgim Torve, Espen Sommer Eide, Kristine R. Sandøy og Thorolf Thuestad.

ANMELDELSE

Verdensteatrets nyeste verk, «Broen over gjørme», er stillfaren og underlig rørende.

Jeg har tidligere sammenlignet Verdensteatrets forestillinger/installasjoner med et komatisert dyr hvis indre vi befinner oss i. Det er ikke en spesielt original beskrivelse, men det er et tilbakevendende bilde for samtlige av de produksjonene jeg har opplevd av Verdensteatret. Kompaniet omgjør scene-/kunstrommet til en scenisk kropp som pulserer gjennom sine visuelle og audiovisuelle elementer, og fragmentene som flyter forbi oss har et drømmeaktig uttrykk.

«Broen over Gjørme» er i likhet med foregående produksjoner en slik installasjon – et omsluttende verk. Det dramaturgiske forløpet er ikke handlingsdrevet, og det finnes ingen åpenbare narrativ som tilskueren kan følge.

Det har i stedet en fragmentert form som åpner opp for utallige tolkninger og innganger. Verdensteatret ble stiftet i 1986, og de tolv kunstnerne som utgjør kompaniet nå, kommer fra ulike kunstheter. Kompaniet har turnert bredt internasjonalt, og mottok blant annet Heddajuryens

Ærespris i år. Lydbildet forekommer meg likevel skjøre i denne produksjonen. De foregående verkene har også hatt installasjoner som har tatt opp mer plass vertikalt i rommet, mens det her primært utspiller seg på en stor flate: en togbane. Et lite lokomotiv kjører rundt, og lyset fra dens frontlykt projiseres gjennom glassprisme som skaper store landskap på den hvite bakveggen. Etter hvert heises og senkes noen små periskopplignende høyttalere (som ved nærmere ettersyn ser ut til å være laget av plastglass), og rommet blir lysere og lysere. Innimellom skinnegangene, hvor toget ruller i vei og hvor figurative (nesten Bauhaus-aktige) plater skyves fram og tilbake, befinner det seg også noen korallrevaktige formasjoner.

Assosiasjonsrekkene er mange, men det er noe med både lydbildet, togsinnene og deler av de øvrige visuelle tablåene som får tankene mine til å gå til Tarkovskys sciencefiction-film «Stalker» (1979). Filmen fungerer i grunnen som et veldig godt

prisme for verket, men der Tarkovskys karakterer forlater sin hverdag og entrer Sonen er dette verket på mange måter en (tidløs) Sone i seg selv.

Rommet består blant annet av vaiere, skinner, glassprisme, høyttalere, men som samlet uttrykk eller opplevelse er det likevel svært organisk. Hovedpersonen i «Stalker» uttaler tidlig i filmen at «det som skjer i Sonen ikke avhenger av den

«Som samlet uttrykk eller opplevelse er det svært organisk»

– men av oss». Slik er det på mange måter også med «Broen over Gjørme», hvor ingen av bildene, handlingene eller lydbildene er entydige. Rommet eller universet Verdensteatret skaper er underlig kjent, og samtidig fremmedgjort, slik at tilskueren selv kan velge å fantasere videre på bildene

som oppstår – i lange assosiasjonsrekker eller små, fragmenterte sekvenser

Bildene og lydene som oppstår bringer mine tanker mot det prehistoriske – det er som om vi hører ekkoet av vesenene som er opphavet til petroleum og råolje, som hentes opp av sine reservoar.

Salen som benyttes på Henie Onstad Kunstsenter er et godt rom for verket. Lydbildet blir tettere og tettere, mens rommet blir lysere – og energien som bygges opp i løpet av den snauve timen «Broen over Gjørme» utspiller seg stilner avslutningsvis.

Spennet mellom øredøvede kakofoni og det mer skranglete og skjøre rommet som forestillingen skaper, synes å speile de mange ytterpunktene av den menneskelige tilværelsen. For igjen å lene meg på «Stalker», så er det et annet sitat som derfra som vekkes til live av «Broen over Gjørme»: «Svakhet er noe fantastisk, mens styrke er ingenting.»

Anette Therese Pettersen
anepettersen@gmail.com